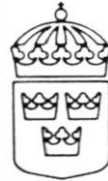

Motion till riksdagen

1988/89:Ub634

av Ann-Cathrine Haglund och Anders Svärd (m, c)

Högskolan i Örebro, m.m.

Mot.
1988/89
Ub634-638

Vetenskapliga mål skall vägleda den högre utbildningen. Universiteten skall inte ha som främsta mål att vara utbildningsanstalter utan vara institutioner för utveckling av det mänskliga vetandet.

Det är nödvändigt med starka och självständiga universitet för att garantera ett tänkande och en kritik som är oberoende gentemot statsmakterna. Självklart har dock universiteten och högskolorna stor betydelse för utvecklingen i den region de ligger. Ju högre kvalitet utbildningen har, desto viktigare blir den för regionen.

Man kan urskilja huvudsakligen två former av utbildning inom den högre utbildningen: den forskarförberedande utbildningen och den postgymnasiala yrkesutbildningen i form av kortare kurser, ofta om 80 poäng, men också kortare kurser.

Huvudansvaret för den forskningsförberedande utbildningen bör, enligt vår mening, åvila universiteten och högskolorna med fasta forskningsresurser på de sex universitetsorterna och i Luleå samt högskolorna i Örebro, Karlstad och Växjö. De måste också ha det främsta ansvaret för att tillse de mindre högskolornas behov av forskarutbildning.

Högskolan i Örebro är i dag den största högskolan utanför universiteten när det gäller antal ämnesområden. Det finns en betydande opinion för att den skall bli Sveriges sjunde universitet. Den har också mycket stora förutsättningar till vidare utveckling mot större självständighet med egen profil och vetenskapliga mål.

Trots att högskolan i Örebro inte har fasta forskningsresurser, bedrivs där forskning av stor omfattning. Denna forskning är till största delen finansierad genom medel från forskningsråd och andra nationella sektorsorgan. Detta innebär att den erhållit forskningspengar på samma kompetenskriterier som forskningen vid universiteten.

Ett exempel på utveckling av högskolan i Örebro men också på samverkan mellan olika institutioner vad gäller grundutbildning, forskarutbildning och forskning är skolledarhögskolan i Örebro, högskolan för lärarutbildning i Stockholm och pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet.

Självfallet skulle skolledarhögskolan förstärkas om en professur i pedagogik med inriktning mot skol- och utbildningsledning inrättades med tjänstgöringen förlagd till Örebro. På sina håll har professurer inrättats med tjänstgöringen delvis förlagd till viss högskola. Regeringen kan föreskriva att nyrättade professurer förenas med tjänstgöring vid en viss högskola.

Skolledarhögskolan är det tydligaste exemplet på samverkan. En liknande utveckling är dock på väg på flera områden. På högskolan i Örebro finns ett fyrtiotal forskarutbildade lärare och ett trettiotal doktorander. I exempelvis socialt arbete, statskunskap, sociologi, psykologi och historia handleder lärare på högskolan i Örebro doktorander som är inskrivna vid olika universitet.

Denna samverkan med universitet och högskolor med fasta forskningsresurser är viktig för att trygga kvaliteten. Antagning av forskarstuderande bör ske av institutioner vid universitet och högskolor med fasta forskningsresurser och doktoranderna bör bedriva sin utbildning vid sådana institutioner. Delar av arbetet kan utföras vid högskola utan fasta forskningsresurser.

Vid högskolan i Örebro uppfyller följande basämnen kraven för forskarutbildning: Pedagogik, psykologi, sociologi, socialt arbete, statskunskap, statistik, företagsekonomi, nationalekonomi, ADB, historia, litteraturvetenskap och engelska.

Ur kvalitetssynpunkt är det mycket viktigt att stärka kvaliteten vid samtliga högskolor i Sverige genom att införa forskning som tjänsteåliggande för högskolelektorerna. Därigenom får samtliga högskolor stabila forskningsresurser.

De flesta lärarna vid de nya högskolorna saknar doktorsexamen. Antalet högskoleadjunktstjänster vid den svenska högskolan i dess helhet utgjorde läsåret 1986/87 40 procent. Detta innebär att ett stort antal studerande ej kommer i kontakt med forskarutbildade lärare eller forskning.

Det är nödvändigt att betona sambandet mellan forskning och utbildning. Detta samband kan stärkas genom att forskning förs in i tjänsten för alla kompetenta högskolelektorer motsvarande ungefär en tredjedel av den totala arbetstiden.

De högskoleadjunkter som saknar forskarutbildning bör stimuleras att genomgå sådan. På sikt bör adjunktstjänsterna vid sådan utbildning som är forskningsförberedande ersättas med högskolelektorat, för vilka det normalt krävs avlagd doktorsexamen.

Att ålägga samtliga behöriga universitets- och högskollärare forskning i tjänsten är en omfattande reform som kan behöva genomföras etappvis. Regeringen bör senast i 1990 års forskningspolitiska proposition återkomma till riksdagen med förslag i denna riktning.

En reform av ovan angivet slag skulle få en mycket stor kvalitetshöjande betydelse och innebära att samtliga högskolor får stabila forskningsresurser. Självfallet är detta särskilt viktigt för de högskolor som i dag saknar fasta forskningsresurser.

För högskolan i Örebro skulle en sådan reform innebära en ytterligare förstärkning av den pågående utvecklingen och av den forskning som redan bedrivs.

Hemställan

Mot. 1988/89

Ub634

Med hänvisning till ovanstående hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om den framtida utvecklingen av högskolan i Örebro,

2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anføres om införande av forskning i tjänsten för alla kompetenta högskollärare.

Stockholm den 25 januari 1989

Ann-Cathrine Haglund (m)

Anders Svärd (c)